

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Nader onderzoek steenuil, Wet natuurbescherming

Voorthuizen, Prinsenbosch

Ontwikkelingsmaatschappij Apeldoorn B.V.

Datum: 7 april 2023

Projectnummer: 180287.03

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
1.3	Kwaliteitsborging	8
2	Wettelijk kader	10
2.1	Verboden en zorgplicht	10
2.2	Opzetvereiste	11
2.3	Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing	11
3	Ecologie van de steenuil	13
4	Onderzoeksmethodiek steenuil	14
4.1	Territoriumonderzoek	14
4.2	Sporenonderzoek	15
5	Resultaten	16
5.1	Territoriumonderzoek	16
5.2	Sporenonderzoek	17
5.3	Recente NDFF-gegevens	18
5.4	Aanwezigheid essentiële elementen	19
6	Conclusie en advies	22
6.1	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?	22
6.2	Broedperiode en zorgplicht	22
6.3	Vervolgstappen	22

Geraadpleegde literatuur

Boeken en rapporten

Websites

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Binnen Landgoed Prinsenbosch aan de Hunnenweg in Voorthuizen zullen particuliere kavelkopers vijftien woningen gaan realiseren.

Het project kent een lange voorgeschiedenis. Voor 1999 bestond het plangebied volledig uit weiland. In 1999 werd de huidige groen- en infrastructuur aangelegd, waarna in de periode 2000 – 2005 een asielzoekerscentrum met een capaciteit van 500 personen op de locatie gevestigd was.

Luchtfoto aanlegfase AZC. Bron: Skyline.

In 2009 werd ten behoeve van het project het bestemmingsplan Hunnenweg I vastgesteld, in het kader waarvan een forse binnen- en buitenplanse natuurverevening overeengekomen en gerealiseerd werd. Dit bestemmingsplan werd geactualiseerd met het vigerende bestemmingsplan Grenscorrecties, dat in 2020 onherroepelijk vastgesteld werd.

In 2019 heeft SAB territorium- en sporenonderzoek uitgevoerd, conform het Kennisdocument Steenuil (BIJ12, 2017). Daarbij werd duidelijk dat het plangebied niet tot een territorium van een steenuilkoppel behoort en dat daar ook geen nestplaats aanwezig is. Aangezien dit onderzoek inmiddels ouder dan drie jaar is, heeft dit jaar een actualisatie van dit onderzoek plaatsgevonden. Voorliggende rapportage presenteert de bevindingen van dit onderzoek.

1.2 Plangebied

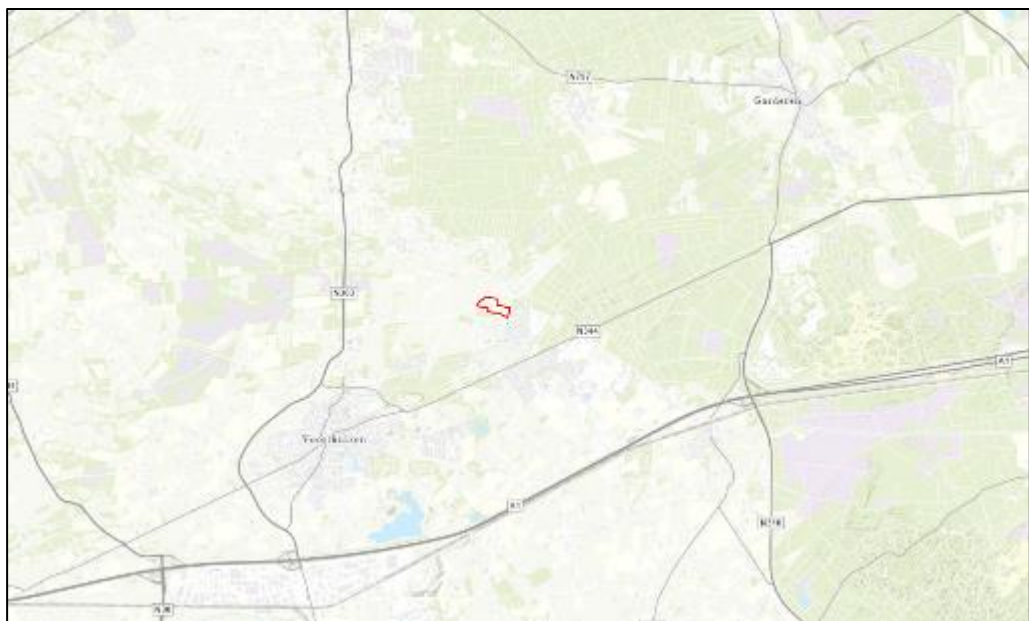
1.2.1 Ligging

Het plangebied bevindt zich in het buitengebied van Voorthuizen, gemeente Barneveld, provincie Gelderland. De omgeving van Voorthuizen kenmerkt zich door de

ligging in de Gelderse Vallei aan de rand van de Veluwe. Rond het dorp liggen verschillende bos- en heidegebieden en veel agrarische gronden.

Het plangebied ligt in het buitengebied ten noordoosten van het dorp. Rondom het plangebied liggen enkele boerderijen en agrarische bedrijven. Ten zuiden van het plangebied ligt een voormalig golfterrein, waar tegenwoordig de natuur haar vrije gang gaat, en een weiland. Ten oosten van het plangebied liggen weilanden en begint, op ruim 360 meter afstand, Natura 2000-gebied De Veluwe. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan een weiland en een agrarisch bedrijf. Het plangebied wordt in het westen begrensd door de Hunnenweg, met aan de overzijde enkele boerenerven en een achterland met uitgestrekte graslanden.

Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

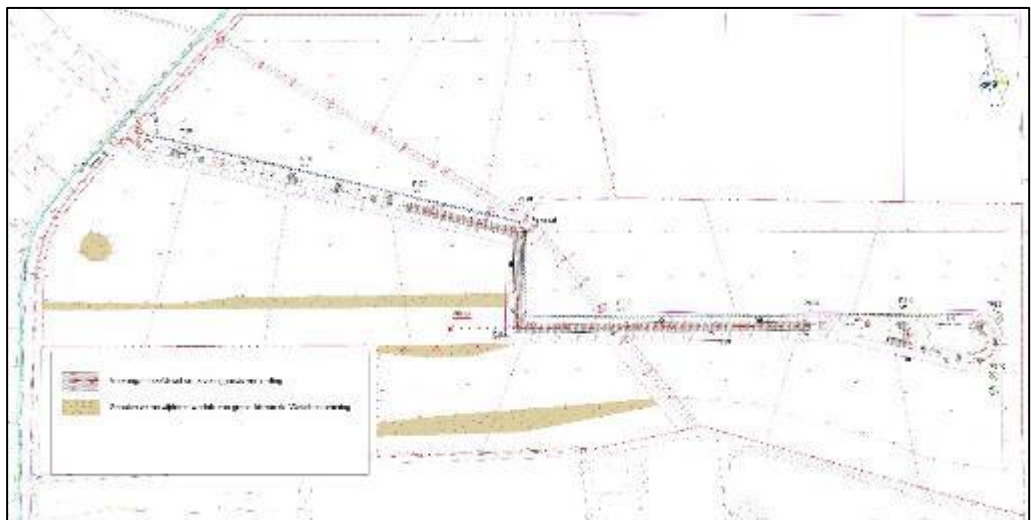
Topografische kaart met globale ligging plangebied. Bron: ArcGis.

Luchtfoto met ligging plangebied. Bron: ArcGis.

1.2.2 Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit grasland met verscheidende brede groensingels langs de noord- en zuidgrenzen. Het grasland is sinds 1999/2000, bij de aanleg van de weg- en groenstructuur, niet meer bemest. Tussen de groensingels en het grasland staat een afrastering. Door het plangebied loopt een verharde weg met aan weerszijden zomer-eiken. Tevens loopt er een greppel door het plangebied die grotendeels droog staat. De luchtfoto in de vorige paragraaf geeft een impressie van het plangebied, voordat in november/december 2022 de bouwrijp- en snoeiwerkzaamheden uitgevoerd werden.

Tekening met aanduiding belangrijkste bouwrijp- en snoeiwerkzaamheden.

In november/december 2022 zijn in het plangebied onder ecologische begeleiding werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van de geplande ruimtelijke ontwikkeling, overeenkomstig de hiervoor met de gemeente Barneveld gemaakte afspraken. De asfaltweg en het onderliggende hoofrioel zijn op een deel van het tracé vervangen. Ook is, binnen de bestemming Wonen, een klein deel van de aanwezige groensingels gerooid. Aan de noordrand van perceel 2717 is na de rooiwerkzaamheden van de groensingel ter plaatse, het aanwezige hekwerk ook op de noordelijke perceelsgrens verplaatst. Tenslotte is ter voorbereiding van de aanleg van inritten naar enkele percelen in het midden van het plangebied een duiker in de sloot geplaatst. Zie voorstaande tekening en onderstaande afbeeldingen voor een impressie van de uitgevoerde werkzaamheden.

Zie navolgende afbeeldingen voor een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek van 8 maart 2023.

Het plangebied bestaat uit een mix van onbemest weiland en houtsingels. Op de achtergrond is de dubbele rij eiken te zien langs de aanwezige asfaltweg.

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit onbemest weiland.

Recent is een nieuwe duiker in de aanwezige sloot geplaatst. Rechts op de foto is de bestaande asfaltweg in het plangebied te zien.

1.2.3 Toekomstige situatie

Het voornemen is om binnen het plangebied het landgoed met 15 vrijstaande woningen te (laten) realiseren, conform onderstaande kaveltekening.

Kaveltekening met aanduiding bouwvlakken woningen. Bron: OMA.

Dit plan is vrijwel identiek aan het eerdere bouwplan uit 2009/2010, waarvoor het geldende bestemmingsplan is vastgesteld. De groensingels binnen het plangebied blijven behouden.

1.3 Kwaliteitsborging

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staat bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om te allen tijde aan onze standaard te voldoen, hanteren wij de volgende werkwijze:

- Het onderzoek wordt uitgevoerd conform geldige onderzoeksprotocollen, zoals het Kennisdocument Steenuil van BIJ12 (2017) en het soortinventarisatieprotocol van het NGB (2017).
 - Het afwijken van de protocollen vindt enkel plaats indien dit ecologisch goed te onderbouwen en te rechtvaardigen is.
 - Het onderzoek wordt enkel uitgevoerd door deskundigen op het gebied van de betreffende soorten. Ecologen in opleiding tot deskundige zijn tijdens veldonderzoek altijd onder begeleiding van een deskundige. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van soortspecifieke ecologie en die voldoet aan één of meerdere van onderstaande punten (www.rvo.nl):
- 1 Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
 - 2 Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;

- 3 Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
 - 4 Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlin-derstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Land-schappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
 - 5 Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of be-scherming van de Nederlandse natuur.
- Nadat het eerste conceptrapport gereed is, beoordeelt een collega het rapport op inhoud en vorm. De auteur verwerkt de geplaatste opmerkingen of bespreekt deze met de beoordelaar om zo tot een eensluidend advies te komen.

2 Wettelijk kader

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming (wetten.overheid.nl). De artikelen waarin in dit hoofdstuk naar wordt verwezen, komen allen uit deze wet.

2.1 Verboden en zorgplicht

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1 tot en met 3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5 tot en met 3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde dier- en plantensoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zo veel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.1.1 *Vogelrichtlijnsoorten*

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant, zoals vermeld in artikel 3.1: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.1.2 *Habitatrichtlijnsoorten*

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant, zoals vermeld in artikel 3.5: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te onwortelen of te vernielen.

2.1.3 Andere soorten

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet nog een aantal andere dier- en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant, zoals is weergegeven in artikel 3.10: het is verboden de beschermde diersoorten opzettelijk te doden of te vangen en om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en het is verboden om de beschermde plantensoorten opzettelijk te plukken, ontwortelen of te vernielen.

2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert (Europese Commissie, 2007). Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de verboden van de wet. De provincie Gelderland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.1.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode (artikel 3.31). Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (artikel 3.31, lid 1 onder d). Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden (artikel 3.8 lid 1 en artikel 3.10 lid 2). Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en

habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen (artikel 3.8 lid 5). Voor de andere beschermde soorten zijn, naast deze wettelijke belangen, ook nog aanvullende belangen geldig (artikel 3.10 lid 2).

3 Ecologie van de steenuil

De steenuil is de kleinste uilensoort die in Nederland broedt. Ze zijn sterk gebonden aan kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. Ze blijven het gehele jaar in ons land. Koppels zijn territoriaal en verblijven het hele jaar binnen het territorium. Het activiteitsgebied rond de nestplaats is enkele honderden meters. De grootte van het territorium hangt af van het voedselaanbod en de leeftijd van het mannetje en ligt tussen de 5 en 30 hectare. Voor een ervaren mannetje voldoet een kleiner territorium dan voor een onervaren mannetje. Een koppel steenuilen blijft in principe voor het leven bij elkaar. Bij uitzondering gaat één van de partners naar een nabijgelegen territorium.

Het nest van een steenuil bevindt zich voornamelijk op de erven van boerderijen. De nesten zitten daar onder het dak, in schuurtjes of in een steenuilkast. Daarnaast zijn nesten te vinden in holtes in knotbomen of oude hoogstamfruitbomen.

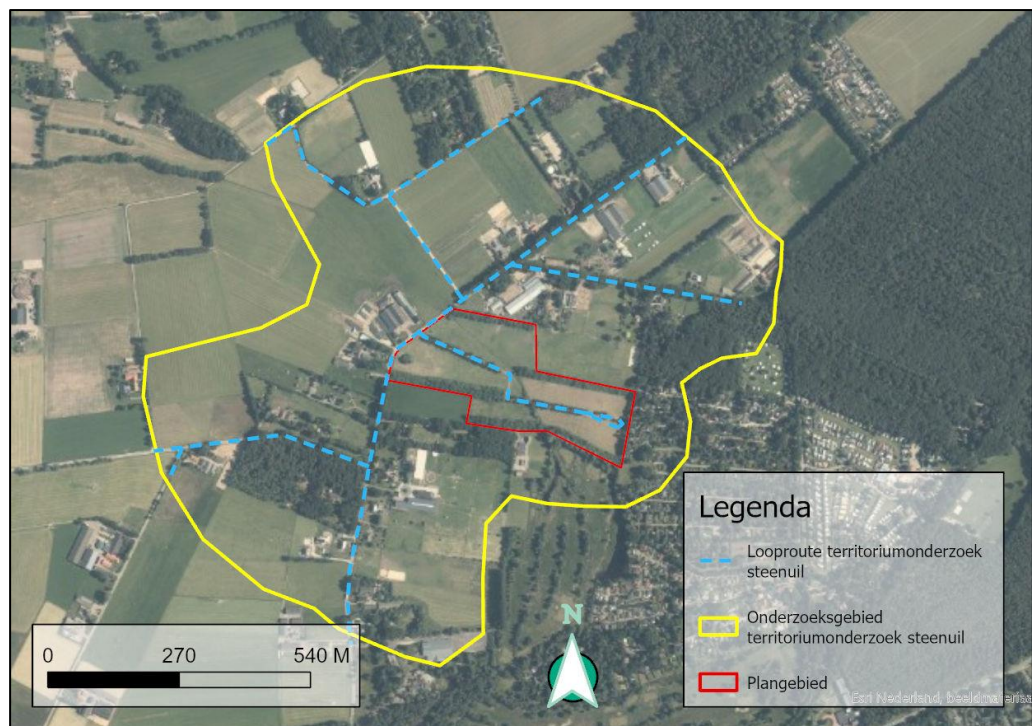
Het voedsel van de steenuil is zeer gevarieerd. De steenuil jaagt het liefst op muizen, aangezien dit voor een steenuil een relatief grote prooi is en daarmee veel voedsel oplevert. Indien muizen minder voorhanden zijn, wordt ook gejaagd op kleine vogels, kevers, andere insecten, kikkers, salamanders en regenwormen. Per jaar kan het voedselaanbod sterk verschillen in een territorium. Derhalve is een gevarieerd leefgebied met een divers prooiaanbod van groot belang. Dit komt neer op een open tot half-open landschap met afwisselend korte en verruigde vegetatie, erven met bebouwing, beplanting, moestuinen en kleine weilanden. Daarnaast moet een territorium grotendeels vrij zijn van verstoring of versnippering door grote wegen.

De broedperiode van de steenuil loopt van februari tot en met juli. In deze periode wordt de nestplaats zeer intensief gebruikt. Buiten deze periode wordt de nestplaats ook gebruikt, zij het minder vaak. Van februari tot en met april zijn de steenuilen zeer actief met het bewaken van hun territorium, door middel van het produceren van een territoriumroep (BIJ12, 2017d; vogelbescherming.nl; sovon.nl).

4 Onderzoeksmethodiek steenuil

4.1 Territoriumonderzoek

Het doel van territoriumonderzoek is om te bepalen waar in en in de omgeving van het plangebied territoria van steenuilen aanwezig zijn. Het onderzoeksgebied bestaat hierbij uit het plangebied, maar ook de omgeving eromheen. Op deze manier wordt ook duidelijk waar de territoria van de steenuilen in de omgeving van het plangebied liggen. Zo wordt duidelijk hoe de situatie van het plangebied zich tot de omgeving verhoudt. Ook wordt zo duidelijk of, wanneer er steenuilen aanwezig zijn in het plangebied, er eventueel uitwijkmogelijkheden zijn voor deze uilen in de omgeving. In dit geval is gekozen voor een onderzoeksgebied met een afstand van 500 meter rond het plangebied. Daarbij zijn die delen onderzocht die potentieel geschikt zijn als leefgebied voor de steenuil. Tijdens het steenuilonderzoek in 2019 bleek dat het gebied ten oosten van het plangebied geen geschikt leefgebied voor de steenuil vormt. Het gebied is te bosrijk en/of er zijn teveel mensen aanwezig voor de steenuil. Dit deel is daarom ook in dit onderzoek niet meegenomen. De omgeving van het plangebied is onderzocht vanaf de openbare weg. Aangezien ten zuiden/zuidoosten van het plangebied geen openbare wegen aanwezig zijn, kon hier geen onderzoek verricht worden. Ook dit deel behoort daarom niet tot het onderzoeksgebied. Hetzelfde geldt voor het gebied ten noordwesten van het plangebied. Zie navolgende afbeelding voor het onderzoeksgebied en de looproutes.

Het onderzoeksgebied omvat het plangebied en de bereikbare en geschikte omgeving eromheen.

Het territoriumonderzoek bestond uit drie veldbezoeken, die conform het Kennisdokument Steenuil in de periode half februari tot en met half april werden uitgevoerd. Elk veldbezoek werd uitgevoerd door twee ecologen. Tijdens de veldbezoeken zijn vanaf

minimaal een half uur na zonsondergang gedurende circa twee uur territoriumroepen en sociale roepen van steenuilen genoteerd. Zodra het gehele onderzoeksgebied volledig was onderzocht, werd het veldbezoek afgerond. Tijdens deze avondbezoeken werd de territoriumroep van het mannetje op verschillende locaties afgespeeld. Met deze methode wordt gepoogd de steenuilen met een roep te laten antwoorden; de steenuil is erg territoriaal. Elk roepend mannetje vertegenwoordigt dan ook een territorium. In navolgende tabel is weergegeven wanneer de veldbezoeken zijn uitgevoerd en onder welke weersomstandigheden. In dit geval zijn alle veldbezoeken bij goede weersomstandigheden uitgevoerd. Weergegevens zijn geraadpleegd via de websites van het KNMI, Weer.nl en Buienradar.nl.

Informatie over de uitgevoerde veldbezoeken

Datum	Zon onder	Tijd (start)	Tijd (eind)	Temperatuur (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Onderzoeks- omstandigheden
08-02-2023	17:37	18:15	20:15	0	1	Geen	Goed
23-02-2023	18:05	19:45	21:45	6	3	Geen	Goed
16-03-2023	18:43	20:15	22:15	9	3	Geen	Goed

Uit voorgaande tabel blijkt dat het eerste veldbezoek voor 15 februari is uitgevoerd. Hier kon in dit geval ecologisch onderbouwd van worden afgeweken. Zo waren volgens het KNMI januari en februari beiden qua temperatuur zachter dan normaal. Dit zorgt ervoor dat de natuur voorloopt op het gemiddelde. Ook was in de week van het eerste veldbezoek het weer rustig en zonnig, wat voor de steenuilactiviteit gunstig is. Derhalve was het mogelijk om het eerste veldbezoek een week eerder te starten. Overigens begint volgens het soorteninventarisatieprotocol van het NGB de onderzoeksperiode al op 1 februari.

4.2 Sporenonderzoek

Middels één veldbezoek door één ecooloog is op 8 maart 2023 circa een anderhalf uur sporenonderzoek naar de steenuil verricht. Dit sporenonderzoek heeft enkel in het plangebied plaatsgevonden. Het doel van dit onderzoek is om een inschatting te maken van het gebruik van de steenuil van het plangebied. Er wordt voornamelijk gelet op de aanwezigheid van een nest, braakballen en poepsporen (krijtstrepen).

5 Resultaten

5.1 Territoriumonderzoek

De hierna besproken steenuilwaarnemingen zijn gevisualiseerd in de afbeelding aan het einde van deze paragraaf.

8 februari 2023

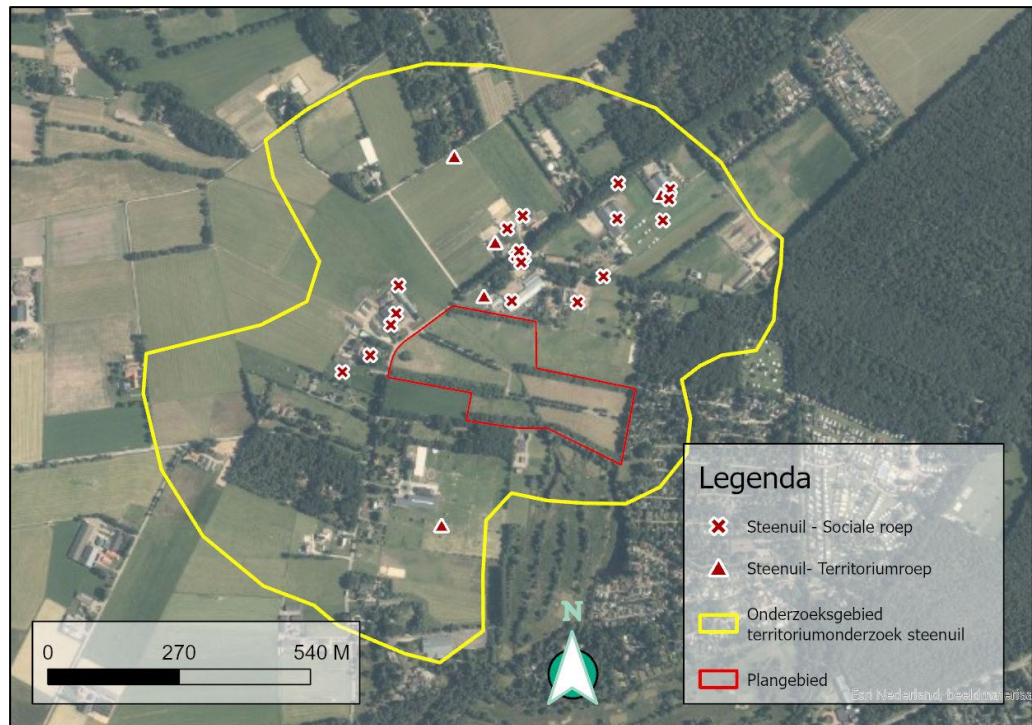
Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen steenuilen waargenomen. Ten zuiden van het plangebied, op het terrein van Hunnenweg 26 werd om 18:48 uur een territoriaal roepende steenuil waargenomen. Verder werden enkel sociale roepjes van steenuilen gehoord. Zo kwam op de kruising van de Meeuwenveenseweg en Hunnenweg om 18:02 uur een steenuil af op de afgespeelde geluiden en liet lange tijd sociale roepjes vanuit een boom horen, geen territoriumroepjes. Vervolgens werden hier verder in de omgeving en ook op het perceel van Hunnenweg 31 sociale roepjes van de steenuil gehoord.

23 februari 2023

Tijdens dit veldbezoek is wederom bij afspelen van steenuilengeluiden in het plangebied geen enkele reactie van steenuilen in of buiten het plangebied gehoord. Bij het afspelen van geluiden in de omgeving van het plangebied, reageerden de steenuilen wel weer. Zo werd om 19:26 uur een territoriaal roepende steenuil gehoord op het perceel van Hunnenweg 40. Om 19:43 uur werd een territoriaal roepende steenuil gehoord, verder ten noordwesten van het plangebied, in de richting van Hunnenweg 41. Kort daarna, om 19:49 uur, werden territoriumroepjes gehoord op het terrein van Hunnenweg 55. Later werden op het terrein van Hunnenweg 50 en 52A sociale roepjes gehoord van twee steenuilen. De laatste waarneming betrof een korte territoriumroep van een steenuil op hetzelfde terrein van Hunnenweg 50 en 52A om 20:27 uur.

16 maart 2023

Ook tijdens dit veldbezoek reageerde geen enkele steenuil op de roepjes die in het plangebied werden afgespeeld. Wel werden wederom buiten het plangebied steenuilen gehoord. Het betrof dit keer enkel sociale roepjes. Deze werden gehoord op de terreinen van Hunnenweg 37, 50 en 57 en op de kruising van de Hunnenweg en Meeuwenveenseweg.

Resultaten territoriumonderzoek steenuil.

5.2 Sporenonderzoek

Tijdens het sporenonderzoek zijn in het plangebied geen nesten van de steenuil of braakballen van deze soort aangetroffen. Op de aanwezige paaltjes waren wel vogel-poebsporen aanwezig. Hiervan kan niet onomstotelijk vastgesteld worden dat deze van een steenuil zijn. Zie navolgende afbeelding.

Op veel paaltjes in het plangebied waren vogelpoepsporen aanwezig.

5.3 Recente NDFF-gegevens

Navolgende afbeelding toont recente verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De gegevens zijn opgehaald op 19 januari 2023 en tonen de waarnemingen van de afgelopen vijf jaar. Opvallende waarnemingen zijn (onderstaande nummers komen overeen met nummers op navolgende afbeelding):

- 1 Waarneming op de Hunnenweg ten westen van het plangebied
 - Datum: 19 juli 2021
 - Aantal: 1
 - Status: levend exemplaar
 - Gedrag: roepend
 - Ingevoerd via: waarneming.nl
- 2 Waarneming op Meeuwenveenseweg
 - Datum: 19 juli 2021
 - Aantal: 1
 - Status: dood exemplaar
 - Ingevoerd via: waarneming.nl
- 3 Waarnemingen op terrein Hunnenweg 26 en 30
 - Datums: tussen 17 februari 2018 en 21 maart 2022
 - Aantallen: tussen 1 en 2
 - Status: 1x dood exemplaar, overige levend
 - Gedrag: ter plaatse of roepend
 - Ingevoerd via: alle via waarneming.nl
- 4 Waarnemingen op terrein Hunnenweg 29
 - Datums: 15 augustus 2020 en 19 juli 2021
 - Aantallen: 3 en 1

- Status: beide levend
- Gedrag: ter plaatse en roepend
- Ingevoerd via: beide via waarneming.nl

Recente waarnemingen van NDDFF-gegevens van de afgelopen vijf jaar (groene stippen), opgevraagd op 19 januari 2023. Bron: uitvoerportaal NDDFF.

5.4 Aanwezigheid essentiële elementen

5.4.1 Ligging van de steenuilterritoria

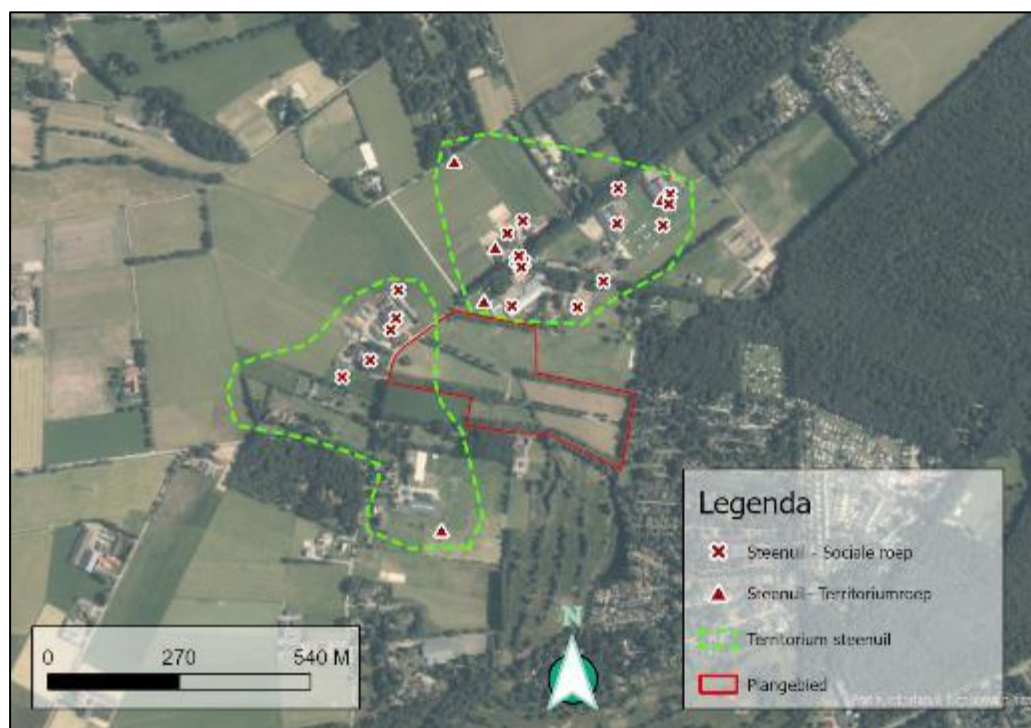
Tijdens het sporenonderzoek zijn in het plangebied geen sporen waargenomen die met zekerheid van de steenuil zijn. Ook zijn tijdens het territoriumonderzoek geen sociale roepjes en territoriumroepjes in het plangebied waargenomen. Er is derhalve geen bewijs dat het plangebied onderdeel is van een steenuilterritorium.

Het bepalen van de ligging van een steenuilterritorium vindt plaats door de beschikbare informatie te combineren. Het betreft hier de locaties van de waargenomen steenuilen, aanwezige sporen, waarnemingen van steenuilen volgens verspreidingsgegevens, de oppervlakte van een territorium (tussen 5 en 30 ha) en geschiktheid van het terrein als leefgebied voor de steenuil.

In dit geval is veel activiteit van de steenuil ten noorden van het plangebied waargenomen. Wij menen dat dat één territorium is (het noordelijke territorium op navolgende afbeelding). Dit is gebaseerd op de clustering van de waarnemingen, het aantal tegelijkertijd gehoorde steenuilen, en de voor de steenuil geschikte elementen die hier aanwezig zijn. Ook was er activiteit direct ten westen van het plangebied. Echter, het ging hier enkel om sociale roepjes en geen territoriumroepjes. Een territoriumroep is verder enkel eenmaal ten zuiden van het plangebied waargenomen. Recente verspreidingsgegevens van de NDDFF laten relatief veel activiteit ten zuiden en, in

beperkte mate, ten zuidwesten van het plangebied zien. De meest logische inschatting is daarom dat deze gebieden onderdeel uitmaken van één territorium (het zuidwestelijke territorium op navolgende afbeelding). De steenuil zal dan foerageren in de geschikte delen binnen dit territorium. Bosrijk gebied en grootschalig weiland in de wijdere omgeving is veel minder geschikt voor de steenuil en valt naar inschatting dan ook niet in het territorium. Het is denkbaar dat een klein gedeelte van de zuidwestelijke hoek van het plangebied binnen het zuidwestelijke territorium valt. Dit zal echter geen belangrijk onderdeel van het steenuilterritorium vormen, omdat het een relatief klein gebied betreft en de steenuil zich in zijn geheel niet in het plangebied heeft laten horen tijdens dit territoriumonderzoek, net zo min als tijdens het SAB-onderzoek dat in 2019 uitgevoerd werd.

Zie navolgende afbeelding voor de ligging van de steenuilterritoria in de omgeving van het plangebied.

Ligging van de steenuilterritoria in de omgeving van het plangebied

5.4.2 Essentiële elementen in het plangebied

Onze mening op basis van het uitgevoerde onderzoek is dat een klein deel van het plangebied onderdeel is van een steenuilterritorium. Dit territorium is circa 15 ha groot, waarvan circa 5% overlapt met het plangebied. De oppervlakte van het territorium is hiermee gemiddeld voor een grootte van een steenuilterritorium. Het percentage overlap met het plangebied is maar erg klein. In dit territorium zijn relatief veel voor de steenuil geschikte elementen aanwezig zoals houtwallen en kleine weides. Deze elementen zijn buiten het plangebied en het huidige territorium ook nog meer in de directe omgeving aanwezig. Bijvoorbeeld op de percelen van Hunnenweg 18, 19 en 20 en Prinsenweg 29.

Met de voorgenomen plannen worden villa's met grote tuinen in het plangebied gerealiseerd. De bestaande hoofdgroenstructuur, waaronder de houtsingels en de bomenlaan, worden gehandhaafd. Gedurende de realisatiefase kan sprake zijn van verstoring door bouwwerkzaamheden. In de nieuwe gebruiksfase zal het plangebied nog steeds geschikte elementen voor de steenuil bevatten. Echter, omdat buiten het plangebied in de omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn, is dit niet noodzakelijk. Mocht het deel van het plangebied dat binnen het huidige steenuil-territorium valt en niet in de huidige vorm gehandhaafd wordt in de toekomstige situatie niet meer geschikt zijn voor de steenuil, dan zijn in de omgeving voldoende geschikte uitwijkmogelijkheden beschikbaar.

Er zijn daarom geen aanwijzingen dat het deel van het plangebied dat binnen het territorium van de steenuil ligt en niet in de huidige vorm gehandhaafd wordt, essentieel is voor het behoud van de functionaliteit van de nestplaats van het koppel steenuilen binnen het betreffende territorium. In het plangebied zijn derhalve geen essentiële elementen voor de steenuil aanwezig.

6 Conclusie en advies

6.1 Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?

In het plangebied is onderzoek verricht naar de aanwezigheid van essentiële elementen van de steenuil. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig. Met de voorgenomen ruimtelijke ingreep is derhalve geen sprake van mogelijke overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming. Een ontheffing Wet natuurbescherming hoeft derhalve niet aangevraagd te worden

Wel dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht en de verboden omtrent broedende vogels.

6.2 Broedperiode en zorgplicht

De zorgplicht van de Wet natuurbescherming is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

Verder kunnen bij (de start van) werkzaamheden in de broedperiode, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Als dit leidt tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van deze vogelsoort, is een dergelijk nest strikt beschermd volgens de Wet natuurbescherming. De broedperiode loopt globaal van half maart tot half augustus. Er is hiervoor geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Wet natuurbescherming. Wij adviseren daarom om de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten.

6.3 Vervolgstappen

- Houd rekening met broedende vogels;
- Houd rekening met de zorgplicht.

Geraadpleegde literatuur

Boeken en rapporten

BIJ12. 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. Netwerk Groene Bureaus, Odijk.

Websites

www.bij12.nl

www.ndff.nl

www.gelderland.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.wetten.nl